

eSchola, trefpunt van Europese scholen (vervolg)

Eerder dit jaar bezocht John Daniëls de website van eSchola. Hij deed hier van verslag in het meinumner van *Levende Talen Magazine*. eSchola laat zien hoe computers en internet in de klas kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen, nieuwe vormen van leren te ontwikkelen en vooral ook om samen te werken met andere scholen in Europa. De website is inmiddels vernieuwd. Dat betekent even zoeken voor wie er al eerder is geweest.

John Daniëls

Wie zelf wil gaan kijken op de website van eSchola kan terecht op het adres <<http://eschola.eun.org>>. Begin dit jaar liet ik al zien (*Levende Talen Magazine* 4, 2002) wat er voor docenten en leerlingen te leren valt achter een aantal Europese schooldeuren. De beschreven projecten bieden het onderwijs een vorm van klasoverstijgend leren. Dat is een manier van leren waarbij docenten gebruik maken van onderwijs dat vanuit andere scholen via het internet wordt geleverd. De voertaal is een andere dan Nederlands en deze dient dan vooral als communicatiemiddel tussen de leerlingen die individueel of in groepjes internationaal aan het werk gaan; de onderwerpen behoren veelal tot de vakken die de leerlingen volgen zodat ze ook nog vakoverstijgend bezig zijn.

Open doors

Op het openingsscherm met veel tekst, klikte ik op de mij reeds bekende knop *open doors*. Daar was ik vorige keer gebleven. Maar nu staan er acht nieuwe deuren. Net als de vorige keer ga ik de deuren weer binnen om verslag te doen van wat ik erachter heb aangetroffen.

De eerste deur biedt toegang tot het College Onze Lieve Vrouwe van Deinsbeke in Zottegem, België <www.deinsbeke.be>. Vanuit ICT oogpunt bezien valt er op deze school veel te beleven, getuige de wervende tekst: *'Anytime Anywhere Learning, Smartschool, Anywize.net and KlasCement. Our students are learning with laptops, anytime, anywhere. Thanks to the wireless network there is Internet connection in 30 classrooms. So they can use our virtual learning*

environment, called Smartschool, in every classroom. In the environment our teachers are creating ICT-lessons using the software of Anywize.net. They exchange lessons with other schools thanks to the educational umbrella site KlasCement, initiated at our school. Just come and visit <www.klascement.be>, <www.smartschool.be>, <www.aal.be>, <www.anywize.net>.' Zo'n uitnodiging sla je als internet-redacteur niet in de wind! Ik ben op deze vier websites gaan kijken mede vanuit de gedachte dat wij van onze zuiderburen wel iets kunnen leren.

College OLV Deinsbeke

Stjemeskolan

IPSIA 'A. Bemocchi'

yavniely

Korpuskóli

5° Circolo Didattico 'Sandro Pertini'

't Klavertje 'Mer

ministry of education

KlasCement <www.klascement.be>

Als je klikt op info krijg je alle informatie over deze website: KlasCement werd opgericht in mei 1998 en was oorspronkelijk een educatief project van Hans De Four, docent informatica aan het College Onze-Lieve-Vrouw van Deinsbeke uit Zottegem. De website wordt bezocht door docenten en leerlingen. Deze kunnen nieuwe sites aanmelden, tips geven over de site en software, lessen en oefeningen opsturen.

De bezoeker wordt voorgelicht over de doelstellingen van de site en de makers onderstrepen dat het gaat om 'een zuiver vrijwillig initiatief voor en door docenten en studenten die het onderwijs trachten te helpen via deze site, een onafhankelijk, niet-commercieel, niet-gesubsidieerd, netoverstijgend en vakoverschrijdend uitwisselingsplatform en forum te bieden'.

Vanaf het openingsscherm kun je kiezen uit vakken en onderwijssoorten. De bezoeker ziet in een rolmenu waaruit hij kan kiezen. Ik koos Frans en kon daarna terecht bij het forum voor docenten Frans om te overleggen met collega's. Vervolgens kun je een lijst met hyperlinks raadplegen. Met één klik beland je midden in de 'interessante gratis educatieve software'. Als de bezoeker zelf lesmateriaal heeft gemaakt dan kan hij dat op de website van KlasCement plaatsen, zodat collega's dat kunnen gebruiken en er commentaar op leveren.

De opzet van KlasCement doet denken aan een combinatie van Vakwijzers <www.kennisnet.nl/vakwijzer/> en de Digitale School <www.digischool.nl/> en zal zeker evenveel bezoekers trekken.

Smartschool <www.smartschool.be>

Smartschool is een virtuele leeromgeving ontwikkeld voor het Vlaams secundair onderwijs als reactie op de bestaande elektronische leeromgevingen (elo's) die meestal 'te duur, engelstalig en te technisch zijn'. Inmiddels is Smartschool aan versie twee begonnen en is vanaf het schooljaar 2002-2003 beschikbaar voor alle secundaire scholen. Vanaf april 2002 is het mogelijk om de leeromgeving te testen. Docenten en leerlingen hebben ieder een eigen gebruikersnaam en wachtwoord, waarmee ze inloggen om eventueel na schooltijd binnen de leeromgeving de les voort te zetten. Binnen de leeromgeving bestaan de volgende functies: cursussen, oefeningen, taken, toetsen aanmaken; leerproces van de leerling volgen; chatten en communiceren via forums; rapporten genereren.

Smartschool is, volgens de ontwerpers, volledig compatibel met de Office-suite van Microsoft. Alle types van bestanden kunnen zeer eenvoudig binnen de leeromgeving worden getoond! Er is geen extra software of kennis nodig. Er zijn verschillende nascholingsinitiatieven om te leren werken met Smartschool. Dat is ook wel nodig, want zoals ik op hun openingspagina zag staan: 'De integratie van een leeromgeving binnen het onderwijsproces vergt ook aangepaste didactiek. Vaak geldt dat invoering van ICT gepaard gaat met één stap vooruit in de technologie en twee stappen terug in de didactiek'.

Nederlandse docenten die ervaring willen opdoen met elektronische leeromgevingen, zouden zich heel goed met de Belgen kunnen verstaan. Ze spreken dezelfde taal en hebben dus hetzelfde voordeel van het moedertaalgebruik in een virtuele leeromgeving, zoals die van Smartschool. Het pakket biedt de mogelijkheid om de school te laten hosten, zoals dat ook bij Kennisnet kan. Via het eigen domein <<http://schoolnaam.smartschool.be>> heeft de school dan toegang tot de virtuele leeromgeving. De school heeft eveneens de mogelijkheid om op dit domein de website te plaatsen, waarvandaan er kan worden ingelogd op de leeromgeving. Deze is enkel bereikbaar via dit domein en niet toegankelijk voor derden. Voor meer informatie over bijvoorbeeld de kosten zie: <<http://www.smartbit.be/>>.

Anytime Anywhere Learning <www.aal.be>

Anytime Anywhere Learning is, volgens de informatie op de AAL website, leren met computers. Leraren en leerlingen krijgen laptops tot hun beschikking waarmee ze altijd en waar ze ook zijn kunnen communiceren en leren.

AAL is bedacht op Australische scholen, overgenomen in de Verenigde Staten en Engeland en is vanaf het schooljaar 1999 - 2000 ook in België van start gegaan. Hiermee werd België het eerste niet-Engelstalige land waar het project gelanceerd werd. De vraag is natuurlijk hoe komen de scholen aan die laptops? Die leasen ze tegen lage tarieven, inclusief software, een risicoverzekering tot en met een speciale rugzak of boekentas.

De belangstelling van de Vlaamse scholen is zeer groot. 38 onder hen startten in september 1999 en hebben

de pilootfase doorlopen. Enkelen ervan zijn nu *peterschool* geworden voor de 100 nieuwe AAL-scholen in 2000. Volgens de informatie op de website betekent AAL een belangrijke doorbraak voor de introductie van de nieuwe media in het onderwijs. De belangrijkste sleutel voor succes: elke school moet zelf uitmaken welk model het best aan haar specifieke omstandigheden beantwoordt. Zo'n uitspraak roept natuurlijk vragen op: wat zijn dan die specifieke omstandigheden op een school die een speciaal model vereisen? Uit welke modellen kan de school dan vervolgens kiezen?

Anywise.net <<http://www.anywise.net/>>

Op het openingsscherm wordt de bezoeker gevraagd zich te registreren. Daarna kan hij rustig alle onderdelen van de website bekijken. Dat is nodig om erachter te komen of docenten op deze website voor hun vak iets nuttigs kunnen vinden. Ik vond er 159 e-lessen, zeer overzichtelijk in een tabel met vermelding van titel, auteur, thema, leergebied, lesduur en bestemd voor welke klassen. Het zijn allemaal internetlessen die gedownload en op de computer kunnen worden geïnstalleerd, eerst gratis ter kennismaking, daarna tegen betaling.

E-mailprojecten

Leerlingen van het College OLV van Deinsbeke communiceren via e-mail één lesuur per week in het vak Frans of Engels. De correspondenten zijn ruim 400 leeftijdsgenoten van Amerikaanse, Canadese en Engelse scholen (voor Frans) en scholen uit Zweden, Japan en Zuid-Afrika (voor Engels). Dat gebeurt op het Deinsbeke college volgens een van tevoren vastgesteld en op de website van de school gepubliceerd schema onder verantwoordelijkheid van één van de docenten. Zie ook het jaaroverzicht hiernaast.

Contact met docent en leerlingen

Het College OLV van Deinsbeke is een echte Eschola-school. De deur staat wagenwijd open voor docenten en leerlingen van andere scholen. Deze kunnen zelfs gebruik maken van de thema's en partnerscholen van de Belgen. Daarvoor kan men contact opnemen met de verantwoordelijke docent J. Schepens <jschepen@dma.be>.

Alle leerlingen van de school hebben een e-mail-adres. Elke middag krijgen zij de gelegenheid hun e-mail op te halen en erop te reageren. Op het adres <<http://www.deinsbeke.be/vips/e-ll.htm>> staan de namen en e-mailadressen van de derde en vierde klassers die meedoen aan het e-mailproject. Volgens hun docent vinden ze het prachtig om over hun ervaringen te vertellen. Laat leerlingen van dat aanbod gebruik maken, het is een aardig begin van klasoverstijgend leren, waarbij de moedertaal kan worden gebruikt.

Dat Nederlandse leerlingen nog meer kunnen leren van hun Belgische leeftijdgenoten moge blijken uit het feit dat het College OLV van Deinsbeke in 1980 een nogal ambitieus project startte: '[...] de dikke van Dale waar mogelijk verbeteren én aanvullen. Treffend is dat de idee, eerder toevallig ontstaan tijdens de les Nederlands, zeer snel vorm kreeg onder de impuls van enkele leerlingen zelf! Begin 1982 konden we, nog net op tijd, de eerste bundel met de ronkende titel *Lexicografische aanvullingen bij van Dale* naar Leiden sturen. Het zou het begin zijn van een jarenlange briefwisseling tussen Leiden en Zottegem. De bijdragen uit onze school werden ook sterk gewaardeerd, wat resulteerde in een opname van circa 80% van de door ons gesignaleerde verbeteringen en aanvullingen. ■' (wordt vervolgd)

September	Verdeling van binnenkomende aanvragen om te corresponderen met onze leerlingen. Elke leerling krijgt minstens twee keypals. Aanleren van de e-mailmogelijkheden.
Oktober November December	Elke leerling heeft nu gemiddeld vijf keypals en communiceert al vlot. De eerste kennismaking is achter de rug. Om alles overzichtelijk bij te houden legt elke leerling een projectmap aan. In die map komt een overzicht van de keypals en wordt van elke keypal de gezins- en schoolsituatie bijgehouden, naast andere wetenswaardigheden.
Januari Maart	Evaluatie door de leerlingen en starten met het werken rond thema's. De leerlingen van de derdes zoeken dit schooljaar uit welke feestdagen er bestaan in de partnerlanden. Feestdagen worden vergeleken en overzichtelijk bijeengebracht op een feestelijke wereldkaart.
April Mei	Verwerking van de gegevens uit de projectmappen tot een samenvatting over het leven van een leerling in Amerika, Zweden, Zuid-Afrika, ... Persoonlijke evaluatie op de homepage zetten. Een homepage over feestdagen uitbouwen.